Mijn toelichting kan kort zijn. Aan wat Ruygers heeft gezegd heb ik weinig toe te voegen. Het is misschien de eerste keer, dat in Nederland een congres van een socialistische partij zich bezig moet houden met een aantal detailvraagstukken op het gebied van de militaire verdediging, De Partij heeft een commissie ingesteld, die met haar rapport is klaar gekomen. Ik zal mij beperken tot het uittreksel van het rapport, neergelegd in de resolutie onder punt I, dat een korte samenvatting inhoudt over de achtergrond voor de eigenlijke technische kwesties. Een van de deelnemers aan dit congres heeft zich veroorloofd om te zeggen: het is een grimmig rapport. Inderdaad. De commissie heeft zich tot taak gesteld er geen doekjes om te winden, Ons kan alleen helpen als wij het vraagstuk in volle omvang onder ogen durven zien, De kwalificatie van een grimmig rapport heb ik begrepen als een loftuiting. Punt 2 bevat de kern van de zaak. Er kan geen sprake meer zijn van een zelfstandige nationale krijgsmacht. Wij hebben de noodzaak van blokvorming in de twee wereldoorlogen aan den lijve ondervonden en toch was er nog een hele tijd nodig om dit te erkennen. In internationaal opzicht kan er van neutraliteitspolitiek geen sprake meer zijn, dus ook niet van een zelfstandige nationale verdediging. Het is om die reden, dat in punt 2 in drie punten de eisen, die aan samenwerking moeten worden gesteld, zijn aangegeven. Wat wij noodzakelijk achten ten aanzien van een Nederlandse bijdrage in de Atlantische militaire verdediging is een internationaalbudget, dat de samenwerking waarborgt. Dat is nog geen werkelijkheid, maar wij zullen daarnaar onze politiek moeten richten. Onderschikking van de militaire apparatuur in de ruimste zin (troepen, opleiding, staven, uitrusting, bewapening, oefenterreinen, enz.) aan bovennationale commando's en organen vormt een gebiedende eis. De langzame aanpassing op dit gebied heeft ons met de grootste zorg vervuld. Wij verheugen ons, dat men in het kader van de Atlantische staten gekomen is tot de benoeming van opperbevelhebber generaal Eisenhower en wij verheugen ons, dat hij weer de leiding van de Atlantische verdediging op zich heeft genomen. Als derde punt verlangen wij een in onderling overleg vastgestelde gelijke dienstplicht als onderdeel van een bijdrage van alle landen. De commissie is van oordeel, dat de gedachten zich moeten richten op een tweejarige dienstplicht. Menen de deskundigen, dat met minder dienstplicht kan worden volstaan, dan is er onzerzijds geen aanleiding op dienstplichtverlenging aan te dringen. Ik moge eraan herinneren, dat wij speciaal in het laatste hoofdstuk van het rapport gewezen hebben op de noodzaak om over een geoefende macht, dus over parate troepen te beschikken in het geheel van de Atlantische militaire verdediging. Wij stellen ons voor, dat de sociale verzorging van de troepen, die paraat worden gehouden, zodanig wordt opgebouwd en georganiseerd, dat er voor deze gemobiliseerde soldaten uit hun diensttijd door scholing en opvoeding nog een andere winst wordt geput.

Wij nemen aan dat het Congres van oordeel is, dat zo spoedig mogelijk een voldoende paraatheid wordt bereikt. Er is betoogd, dat wij zouden kunnen volstaan met mobilisabele divisies. Dus divisies op papier! Het snelle tempo, waarin een overval kan plaats vinden, zegt ons, dat een papieren legermacht geen legermacht is. Er zal minstens een Nederlandse divisie, uiterlijk en zo spoedig mogelijk, paraat moeten worden gehouden. Ik kan mij voorstellen dat ten aanzien van de verhouding van marine enerzijds en leger- en luchtmacht anderzijds sommigen zich voorstellen, dat dit een technisch probleem betreft waarover de partij niet in staat is een uitspraak te doen. Toch is evenwel in Nederland een soort agitatie zich aan het ontwikkelen, die besluit bij de heldenverering rond de Ruyter en Tromp, en die gelooft ervoor te moeten waken, dat Nederland niet van de zeeën wordt verjaagd. Wij hechten aan een Nederlandse bijdrage op maritiem gebied. Er is geen beweging in de Kamerfractie voor te stellen ten

bate van leger- en lucht- de begroting het bedrag voor de marine te verlagen. Maar er wordt propaganda van zekere zijde gevoerd om de bijdrage op te voeren. Wij zien daarvoor geen enkele aanleiding. In de discussie met Eisenhower is de kwestie zo gesteld, dat wij daarmee niet zo'n beste beurt hebben gemaakt. Van de zijde van de P.v.d.A. wordt duidelijk en klaar gezegd, dat de zaak van de gezamenlijke defensie net iets te ernstig vinden, dan dat we haar maken tot een prestige kwestie, die geen rekening houdt met de belangen van de Atlantische verdediging. Het spreekt vanzelf, dat punt 5 naar onze overtuiging in de resolutie moet worden opgenomen. Daarin verwijzen wij naar de sociale en economische resoluties.

De militaire verdediging kan alleen slagen wanneer in ons volk de overtuiging leeft wij waarlijk iets hebben te verdedigen en dat het front dus zo sterk en hecht mogelijk moet worden gemaakt. Daarom sluiten de resoluties van Nederhorst en Suurhoff zo duidelijk aan bij de voorgestelde resolutie over de militaire verdediging. Wij willen als Partij van de Arbeid ons constructieve aandeel hebben in de opbouw van de Nederlandse weermacht. In de afgelopen jaren hebben wij bij de uitzending van de troepen naar Indonesië van vele zijden aanmerking gekregen over de reactionnaire geest bij het leger, de vloot en de luchtmacht. Helaas in vele gevallen niet ten onrechte. Ik wil er evenwel aan toevoegen, dat deze negatieve critiek onvoldoende doet om probleem in zijn volle omvang te stellen. Wij kunnen die geest alleen overwinnen als wij onze volle plicht doen. Het is mijn ervaring, dat sedert men weet, dat de P.v.d.A. op dit punt positief is ingesteld, dat er in P.v.d.A. een veranderde mentaliteit heerst, er ook aan de andere kant een gewijzigde verhouding valt te constateren. Onze critiek wordt niet gerechtvaardigd door alleen maar af te wijzen, maar ook door de positieve wil om onze bijdrage te leveren, op een efficiënte en verantwoordelijke wijze. Punt 4 van de de resolutie gaat over de noodzakelijkheid van een scherpe, een verscherpte controle op de militaire uitgaven en op de doelmatigheid ervan. Velen van ons die zich daarmede hebben bezig gehouden, zijn van de doelmatigheid geenszins overtuigd. Zij zijn overtuigd, dat men tot doelmatiger gebruik 's lands gelden zou kunnen komen door een doelmatige controle. Wie ik vraag om de actieve belangstelling van onze partij voor de defensie, dan denk ik daarbij ook aan het instituut, dat wij na het alarm van Praag hebben zien geboren worden: de Nationale Reserve. De geschiedenis van Steun Wettig Gezag in ons land is een lijdensgeschiedenis. Slechts in een vorm had het succes namelijk in de organisatie van de hulppolitie en dan nog in hoofdzaak in Amsterdam, waar de zaak op voortreffelijke wijze is georganiseerd en waar onze partijgenoten een evenredige invloed en aandeel in deze hulppolitie hebben. Dat is nergens anders het geval, omdat men heeft nagalaten deze hulppolitie te organiseren in een gesloten corps. Over de Nationale Reserve, buiten de hulppolitie, is niet veel goeds te zeggen. Het was het smartekind van de overleden minister Fievez. Op het ogenblik is van een sluitende organisatie van de Nationale Reserve nog altijd geen sprake. De partij-commissie meent, dat wij behoren te hebben een territoriale verdediging die niet afhankelijk zal zijn van een organisatie van vrijwilligers. De Meidagen van 1940 zijn bij ons nog levendig genoeg. Men kan luchtlandingstroepen niet te lijf gaan met een vrijwilligersorganisatie, maar slechts met goed geoefende troepen, die in geschoold dienstverband zijn samengebracht. In de legerleiding hinkt men op dit punt op twee gedachten. Wij menen wel, dat het mogelijk en nuttig is de eigenlijke burgerlijke verdediging, opgebouwd uit vrijwilligers, in te zetten tegen de gevolgen van luchtaanvallen, brand-, gas- en eventueel atoomgevaar. Ook bij de fabrieksbescherming en de bescherming van openbare diensten kan men van vrijwillige corpsen gebruik maken. Het beginsel der vrijwilligheid kan nuttige toepassing

vinden enerzijds bij de vrijwillige politie, aan de andere kant bij de burgerlijke verdediging. Daarin moeten ook onze mensen hun aandeel nemen. In een aantal plaatsen hebben zij dat gedaan, maar ik hoor hier en daar de vraag: wat moeten wij in deze commissies? Men heeft soms het gevoel, dat men daar eerder geduld wordt; dan dat men als een actief element wordt aanvaard, Sommige sprekers voor Steun Wettig Gezag mogen bovendien bedenken, dat zij dienen op te houden met tweedracht te zaaien! Wij hebben op het ogenblik in het hoofdbestuur van Steun Wettig Gezag vijf of zes vooraanstaande partijgenoten, die aan de centrale leiding deelnemen. Men moet zorgen, dat men de propagandisten in het land in de hand heeft. Ik wil van deze plaats vragen; houdt ons op de hoogte van de acties van bekrompen tegenstanders. Maar eis uw aandeel op in de. Vereniging Steun Wettig Gezag en In de Nationale Reserve. Het zich beschikbaar stellen voor de militaire en burgerlijke verdediging door onze partijgenoten Is geen Nederlands probleem, maar een internationaal probleem. De partijgenoten In Scandinavië, waar men zijn volledige verantwoordelijkheid ook op dit punt beseft, deelden mij mede, dat er in de laatste jaren een aanzienlijke verbetering is opgetreden en dat In het corps officieren ook onze partijgenoten verschijnen. Een zekere psychologische reserve op dit terrein was in het verleden zelfs in die landen begrijpelijk en aanvaardbaar. Toch herinner ik mij hoe in 1918 het feit, dat de Duitse partijgenoten weigerden de Reichswehr mee op te bouwen, mij met grote zorg vervulde. Wij hebben dat later heel duur moeten betalen. Ik ben dankbaar en trots, dat een paar dappere partijgenoten hoofdofficieren van het Nederlandse leger hun belangstelling voor het democratisch socialisme hebben bewezen door hun bijdrage aan de samenstelling van dit rapport. Wij zijn voor een belangrijk gedeelte op hun adviezen aan gewezen.